

Klicka på länkarna nedan för att ta dig till rätt tentamensuppgift.

		Nivå	
Tentamensuppgift	1	E	Årets varukostnad.
Tentamensuppgift	2	E	Avskrivning.
Tentamensuppgift	3	E	Kritisk volym.
Tentamensuppgift	4	E	Utgift & kostnad.
Tentamensuppgift	5	E	Resultatdiagram & nollpunkten.
Tentamensuppgift	6	E	Ränta i kronor.
Tentamensuppgift	7	E	Lönsamhetsvolym.
Tentamensuppgift	8	C	Beläggningsgrad & timpris.
Tentamensuppgift	9	C	Påläggsprocent & prissättning.
Tentamensuppgift	10	C	Beräkna resultat.
Tentamensuppgift	11	C	Förklara TB.
Tentamensuppgift	12	C	Banklån & ränta.
Tentamensuppgift	13	C	Beräkna pris.
Tentamensuppgift	14	A	Marginalprocent.
Tentamensuppgift	15	A	Prissättning.
Tentamensuppgift	16	A	Grundläggande begrepp.
Tentamensuppgift	17	A	Resultatbudget.

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 1**

Hillevi har startat upp Retro AB. Ett företag som säljer vintagekläder till modemedvetna studenter på Lunds Universitet. Under första verksamhetsåret köper de in varor för 640 000 kr inkl. moms. Den 31/12 hade de kvar varor i lager till ett värde av 80 000 kr inkl. moms. Beräkna årets varukostnad för Retro AB.

svar

Årets varukostnad
= IB lager + årets varuinköp – UB lager.
= 0 kr + 640 000 kr x 0,80 – 80 000 kr x 0,80.
= **448 000 kr.**

Uppgift 2

Sixten på Café Café AB har investerat i en ny espressomaskin "Expobar Diamant 3 från Crem International". Fakturan som anländer den 4/9 är på 72 000 kr exkl. moms. Fakturadatum är den 2/9 och kreditvillkoren är 30 dagar. Företaget beräknar använda maskinen i 8 år. Beräkna med hur mycket maskinen påverkar årets resultat innevarande år.

svar

Avskrivning
= utgift ÷ ekonomisk livslängd.
= 72 000 kr ÷ 8 år.
= **9 000 kr/år.**

Uppgift 3

Light My Fire AB säljer doftljus. Företaget som tillverkar sina ljus för 6 kr/st har fasta kostnader på 600 000 kr och säljer ljusen för 22 kr/st. Beräkna företagets kritiska volym.

svar

Kritisk volym [nollpunktsvolym]
= FK ÷ TB/st.
= 600 000 kr ÷ [22 kr/st – 6 kr/st].
= **37 500 st.**

Uppgift 4

Beskriv skillnaden mellan en utgift och en kostnad.

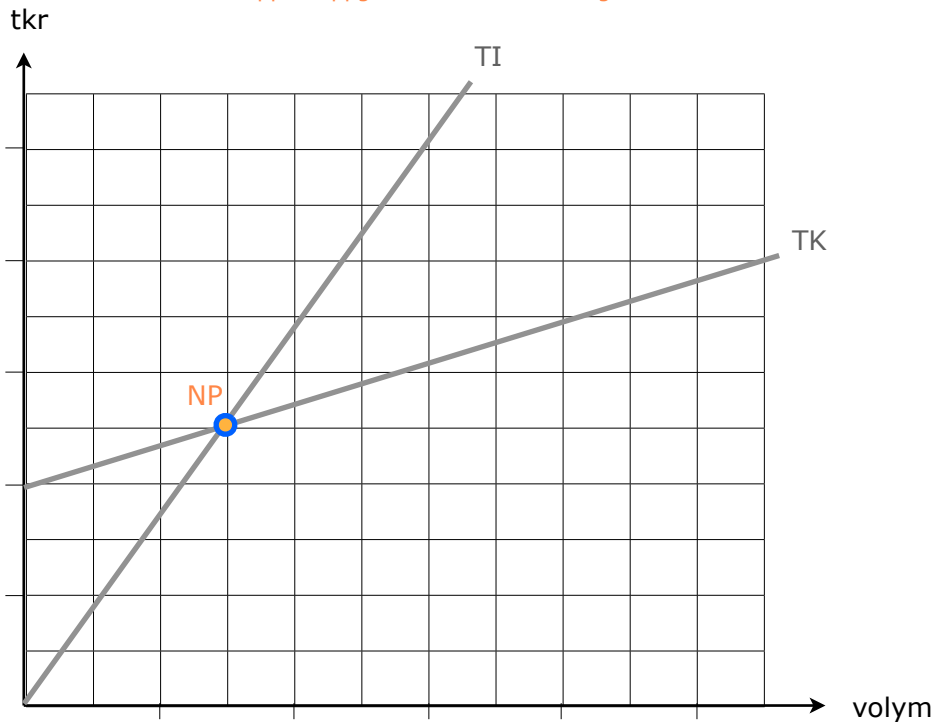
svar

Utgift uppstår när företaget erhåller en faktura eller ett kvitto.
Kostnad uppstår när en utgift förbrukas och den påverkar årets resultat.

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 5**

Rita in kurvorna för TK och TI och markera nollpunkten.

Eftersom detta är en öppen uppgift blir facit enbart vägledande.

Uppgift 6

Kaisa som startat upp ett litet företag som väver olika kuddar har lånat pengar av banken för att köpa en större vävstol. Skånska Väv AB lånar 100 000 kr till 4 % ränta. Lånet tas den 1/1 och ska återbetalas den 31/12. Beräkna hur stor ränta i kronor Kaisa ska betala den 31/12.

svar

Ränta i kronor

= kapital x antal tidsenheter x räntesats [K x A x R].

= 100 000 kr x [12 mån ÷ 12 mån] x 0,04.

= 4 000 kr.**Uppgift 7**

FiskMAX AB tillverkar och säljer fantastiska räksmörgåsar. De köper in råvaror för 19 kr/smörgås, har fasta kostnader för 1 000 000 kr och de önskar en vinst på 300 000 kr. Beräkna hur många smörgåsar de måste sälja om de säljs för 119 kr/st.

svar

Lönsamhetsvolym

= fasta kostnader + årets vinst ÷ TB.

= 1 000 000 kr + 300 000 kr ÷ [119 kr/st – 19 kr/st].

= 13 000 st.

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 8**

Säby Mekaniska AB som utför uppdrag på ortens större verkstadsföretag har sex anställda. Varje anställd har en lagstadgad årsarbetstid på 1 800 timmar. Företagets beläggningsgrad är 85 %.

Personalkostnader	3 600 000 kr.
Lokalkostnader	240 000 kr.
Avskrivning	200 000 kr.
Administrationskostnader	300 000 kr.
Övriga kostnader	44 000 kr.

Beräkna företagets timpris per uthyrd medarbetare när Säby Mekaniska AB vill uppnå 400 000 kr i vinst.

svar

Divisionskalkyl

$$\begin{aligned} &= \text{fasta kostnader} + \text{årets vinst} \div \text{antal debiterade timmar.} \\ &= 4\,384\,000 \text{ kr} + 400\,000 \text{ kr} \div [6 \text{ personer} \times 1\,800 \text{ tim} \times 0,85]. \\ &= 4\,784\,000 \text{ kr} \div 9\,180 \text{ kr/tim.} \\ &\approx \mathbf{521 \text{ kr/tim.}} \end{aligned}$$

Uppgift 9

The Music Box AB i Östersund renoverar och säljer gamla syntizsizers från 70-talet. Kjelle köper in 20 stycken från en importör som gått i konkurs. Företaget får betala 4 600 kr/st plus frakt från Skurup i Skåne. Fakturan från DHL är på 5 000 kr exkl. moms för hela partiet. The Music Box AB använder 60 % marginal. Beräkna priset per syntizsizer.

svar

Påläggsprocent

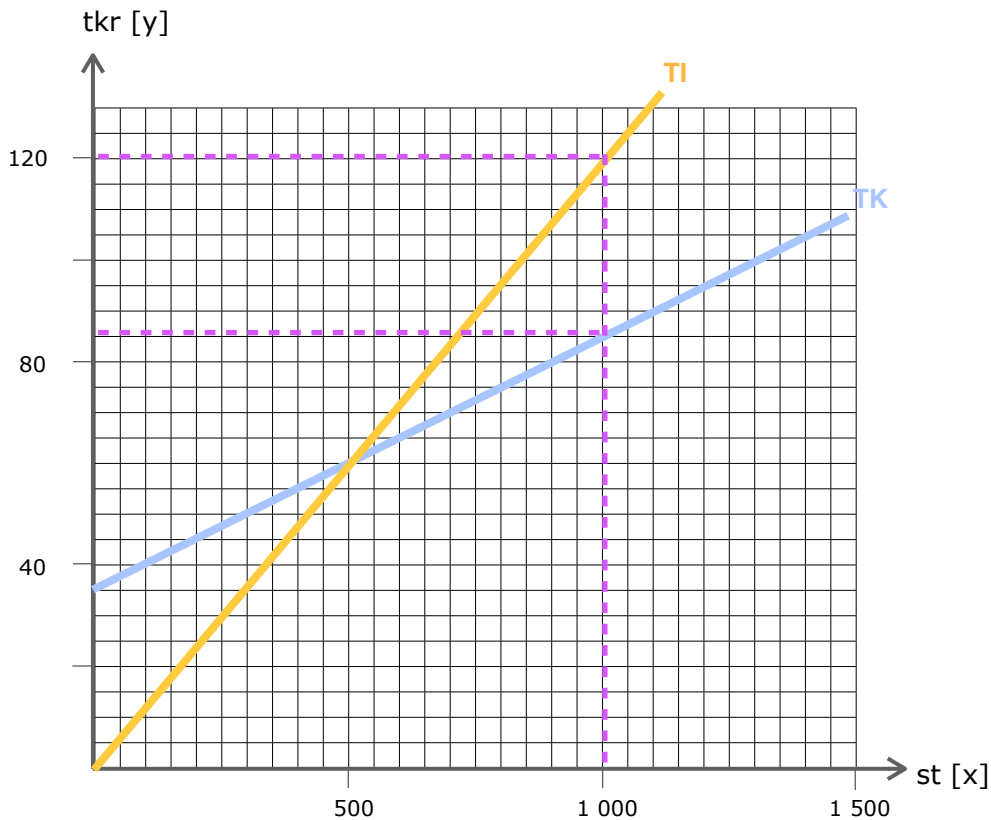
$$\begin{aligned} &= \text{marginalprocent} \div [100 - \text{marginalprocent}]. \\ &= 60 \div 40 \times 100. \\ &= \mathbf{150 \%}. \end{aligned}$$

Pris exkl. moms

$$\begin{aligned} &= \text{Inköp/st} + \text{hemtagningskostnad/st} + \text{pålägg i kronor.} \\ &= 4\,600 \text{ kr/st} + 5\,000 \text{ kr} \div 20 \text{ st} + \text{pålägg i kronor.} \\ &= 4\,600 \text{ kr/st} + 250 \text{ kr/st} + [4\,850 \text{ kr} \times \mathbf{1,5 \text{ ggr}}]. \\ &= \mathbf{12\,125 \text{ kr/st}} \end{aligned}$$

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 10**

beräkna företagets resultat när de säljer 1 000 enheter genom att använda nedan resultatdiagram.

svar

Resultat

= intäkter – kostnader.

= 120 000 kr – 85 000 kr.

= **35 000 kr.****Uppgift 11**

Förklara TB/st med text och med ett förklarande exempel.

svar

$$TB/st = \text{pris/st} - RK/st.$$

TB används för att täcka företagets FK och önskad vinst.

Om $TB = 50$ kr/st, $FK = 400\,000$ kr och önskad vinst = $100\,000$ kr måste företaget sälja 10 000 enheter.

Lönsamhetsvolym

$$= [FK + \text{önskad vinst}] \div TB/st.$$

$$= [400\,000 \text{ kr} + 100\,000 \text{ kr}] \div 50 \text{ kr/st} = \mathbf{10\,000 \text{ st.}}$$

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 12**

Den 1 augusti lånar du ut 100 000 kr till din polare Xeke. Ni har kommit överens om att han ska amortera lånet under ett år, var 3:e månad. Räntan är 10 %. Beräkna hur mycket ränta i kr du tjänar fram tills Zeke har återbetalt hela lånet.

svar

Kapital = 100 000 kr.

Amortering = 100 000 kr ÷ 4ggr = 25 000 kr/gång.

Räntesats = 10 %.

Ränta i kronor 1 aug - 31 okt.

= Kapital x Antal tidsenheter x Räntesats [K x A x R].

= 100 000 kr x [3 mån ÷ 12 mån] x 0,10.

= 2 500 kr.

– amortering 25 000 kr.

Ränta i kronor 1 nov - 31 jan.

= Kapital x Antal tidsenheter x Räntesats [K x A x R].

= 75 000 kr x [3 mån ÷ 12 mån] x 0,10.

= 1 875 kr.

– amortering 25 000 kr.

Ränta i kronor 1 feb - 30 apr.

= Kapital x Antal tidsenheter x Räntesats [K x A x R].

= 50 000 kr x [3 mån ÷ 12 mån] x 0,10.

= 1 250 kr.

– amortering 25 000 kr.

Ränta i kronor 1 maj - 30 jun.

= Kapital x Antal tidsenheter x Räntesats [K x A x R].

= 25 000 kr x [3 mån ÷ 12 mån] x 0,10.

= 625 kr.

– amortering 25 000 kr.

Total ränta i kronor

= 2 500 kr + 1 875 kr + 1 250 kr + 625 kr.

= **6 250 kr.**

Uppgift 13

Zum Zim AB har varukostnader på 8 500 000 kr och FK på 6 600 000 kr. Beräkna hur mycket kunden får betala för en tävlingsbaddräkt som köps in för 400 kr inkl. moms.

svar

Påläggsprocent

= rörelsekostnader ÷ varukostnader x 100.

= 6 600 000 kr ÷ 8 500 000 kr x 100.

= 77,65 %.

Pris/st

= varukostnad x påläggsprocent.

= 400 kr/st x 1,7765.

≈ **710 kr/st.**

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 14**

China Trading AB har köpt hem 1 600 keramiska skålar "deluxe" från Shanghai som ska användas till den asiatiska måltiden "ramen". De får betala 8,5 kr/st exkl. moms. Fakturan från DHL är på 1,50 kr/st exkl. moms. China Trading AB använder sig av 180 % pålägg. Företaget får REA bort de sista 400 skålarna med 40 % rabatt. Beräkna China Trading ABs verkliga marginalprocent.

sva

ingående varukostnad, IVK
= fakturakostnad + hemtagningskostnad.
= 8,5 kr/st + 1,5 kr/st.
= 10 kr/st.

Försäljningspris exkl. moms
= IVK + [IVK x 1,80].
= 10 kr/st + [10 kr/st x 1,80].
= 28 kr/st.

Kan även räknas fram som 10 kr/st x 2,8

Intäkter 100 %
= 28 kr/st x 1 200 st
= 33 600 kr.

Intäkter 60 %
= [28 kr/st x 0,60] x 400 st
= 6 720 kr.

Totala intäkter
= 33 600 kr + 6 720 kr.
= 40 360 kr.

Marginal i kronor [bruttovinst]
= totala intäkter - IVK.
= 40 360 kr - [10 kr/st x 1 600 st].
= 40 360 kr - 16 000 kr.
= 24 360 kr.

Verklig marginalprocent
= marginal i kronor ÷ intäkter.
= 24 360 kr ÷ 40 360 kr x 100.
= 60,36 %.

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 15**

Aino och Onno på Soumi Cool AB köper in och säljer skinnprodukter från Finland. Företaget har beställt 1 280 designade läderbyxor från Jyväskylä. Fakturan som anländer den 12 mars är på 480 000 kr exkl. moms. Efter några veckor erhåller de även en faktura, för frakt och försäkring, från DHL. Den är på 16 000 kr exkl. moms. Soumi Cool AB använder sig av en påläggsprocent på 260 %.

A.

Beräkna kundernas pris utifrån RK/st.

svar

RK/st

$$= 480\,000 \text{ kr} \div 1\,280 \text{ st.}$$

$$= 387,50 \text{ kr/st}$$

$$480\,000 \text{ kr} + 16\,000 \text{ kr.}$$

Pris/st

$$= \text{RK/st} + \text{pålägg i kronor.}$$

$$= 387,50 + [387,50 \times 2,60].$$

$$= 1\,395 \text{ kr/st.}$$

$$\dots \text{ eller pris/st} = 387,50 \times 3,60.$$

B.

Beräkna kundernas pris utifrån budgetposterna..

svar

Fakturakostnad 480 000 kr.

Hemtagningskostnad 18 000 kr.

Varukostnad = 496 000 kr.

Pålägg i kronor 1 296 600 kr.

Pris exkl. moms = 1 785 600 kr.

$$496\,000 \text{ kr} \times 2,60.$$

$$1\,296\,000 \text{ kr} + 496\,000 \text{ kr.}$$

Pris/st

$$= \text{totala intäkter} \div \text{volym.}$$

$$= 1\,785\,600 \text{ kr/st} \div 1\,280 \text{ st.}$$

$$= 1\,395 \text{ kr/st.}$$

Två vägar till samma pris

C.

Beräkna företagets marginalprocent.

svar

Marginalprocent

$$= \text{marginal i kronor} \div \text{pris/st.}$$

$$= [387,50 \times 2,60] \div 1\,395 \text{ kr/st.}$$

$$= 72,22 \text{ \%}.$$

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 16** forts ..

Utgift [exkl. moms]

18 okt 36 000 kr

01 nov 800 000 kr

Utbetalning [inkl. moms]

18 nov 36 000 kr försäkringspremier är momsbefriade

01 nov 1 000 000 kr

Kostnader [baseras på utgifterna]

20x1

avskrivning på inventarie

31 dec 80 000 kr 800 000 kr ÷ 10 år

försäkringskostnad

31 dec 3 000 kr 36 000 kr x [1 mån ÷ 12 mån]

20x2

avskrivning på inventarie

31 dec 100 000 kr 1 000 000 kr ÷ 10 år

försäkringskostnad

31 dec 33 000 kr 36 000 kr x [11 mån ÷ 12 mån]

Inkomst [exkl. moms]

20 sep 1 280 000 kr

Inbetalning [inkl. moms]

20 okt 400 000 kr 1 280 000 kr x 1,25 ÷ 4 ggr.

20 nov 400 000 kr

20 dec 400 000 kr

20 jan 400 000 kr

Intäkter [baseras på inkomsterna]

20x1

31 dec 640 000 kr 1 280 000 kr x [2 mån ÷ 4 mån]

20x2

31 dec 640 000 kr 1 280 000 kr x [2 mån ÷ 4 mån]

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 17**

Du ska hjälpa Bettina på Livsstil AB att ta fram företagets resultatbudget för 20x1. Hon förser dig med nedan ekonomiska information. Alla belopp anges exklusive moms om inget annat påtalats. Företagets försäljning beräknas till 4 350 000 000 kr inklusive moms. Under året tvingas Bettina skriva ned en kundfordran på 300 000 kr. Det innebär att företaget återfår den utgående momsen på fakturan, 60 000 kr.

Företagets lokalhyra är 14 400 kr inkl moms per månad, men företaget betalar lokalhyra kvartalsvis. I november får företaget hyresavin för första kvartalet 20x2, hyran har ökat med 3,5 %. I juni ska företaget handla produkter från ett företag i Frankfurt, € 20 000 till kursen 9,00 kr/€. Bettina tror att kursen kommer sjunka till 8,80 kr/€ när hon ska betala.

Företaget ska investera i nya inventarier som installeras under våren. De får betala 400 000 kr. Den ekonomiska livslängden beräknas till 8 år och den tekniska livslängden antas bli 12 år. Bettina satsar 200 000 kr av eget kapital och företaget tar ett banklån på 200 000 kr den 1 april 20x1. Lånet amorteras en gång per år, den 31 december och räntan är 4 %.

Företaget köper nya snygga lampor för 10 000 kr och en ny ergonomisk kontorstol för 12 000 kr som ska levereras i slutet av januari. Under året budgeteras annonser och annan reklam för 122 000 kr.

Årets försäkringspremier är 32 000 kr och nästa års premie budgeteras till 38 000 kr. Premieperioden är från den 1/7 20x1 till den 30/6 20x2. Drivmedel och service för företagets tjänstebil beräknas till 18 000 kr. Årets kostnader för företagets mobiltelefoner uppskattas till 36 000 kr.

Företaget tecknar en prenumeration för 18 000 kr på LIV; en supporttjänst för aktiva konsulter inom livsstilscoaching. Prenumerationen löper från 16 maj 20x1 till 15 maj 20x2. Företagets personalkostnader exklusive arbetsgivaravgifter, 40 %, är 1 650 000 kr.

De köper löpande in kontorsmaterial som säljs vidare till deras kunder när hon håller kurser samt via företagets webbshop. Nästa år budgeteras varuinköp för 485 000 kr. Vid årets början finns varor motsvarande 42 000 kr och vid årets slut finns osålda varor motsvarande 61 000 kr på hyllorna.

Livsstil AB budgeterar diverse kostnader för 50 000 kr och kontorsmateriel för 17 000 kr. Kundernas inbetalningar avkastar 14 000 kr i ränta. I slutet av året kommer företaget att ha kundfordringar på 198 000 kr och leverantörsskulder på 72 000 kr.

A.

Beräkna budgeterat resultat för Livsstil AB i mallen på nästa sida.

Omdöme **A****[upp]****Intäkter**

Försäljning		3 480 000	4 350 000 kr x 0,8
<i>Summa intäkter</i>	=	3 480 000	
Varukostnader		466 000	
Lokalhyra		102 470	- 35 770 kr
Förbrukningsinventarier		10 000	- 12 000 kr
Personbilskostnader		18 000	
Reklam		122 000	
Kontorsmaterial		17 000	
Mobiltelefon		24 000	
Företagsförsäkring		35 000	32 000 ÷ 2 + 38 000 ÷ 2
Konstaterade kundförluster		240 000	Ej moms
Prenumerationer		9 750	18 000 x [6,5 ÷ 12]
Diverse kostnader		50 000	
Löner		1 650 000	
Arbetsgivaravgifter, 40 %		660 000	Löner x 0,4
Avskrivning på inventarier		50 000	400 000 kr ÷ 8 år
<i>Summa kostnader</i>		3 454 220	
Resultat före finansiella poster	=	25 780	
Valutakursvinster	+	4 000	
Ränteintäkter	+	14 000	
Räntekostnader	-	4 500	200 000 kr [9 ÷ 12] x 0,03
Budgeterat resultat	=	39 280	

Omdöme **A****[upp]**

Uppgift 17 forts ..

Noter till Resultatbudget 20x1.

Försäljning

= 4 350 000 kr x 0,8

= 3 480 000 kr.

Varukostnad

= IB + årets inköp - UB.

= 42 000 kr + 485 000 kr - 61 000 kr.

= 466 000 kr.

Lokalhyra exkl moms

= 14 400 kr inkl. moms x 0,80 x 12 månader.

= 138 240 kr.

Minska med lokalhyran för första kvartalet 20x2

= 3 månader x 14 400 x 0,80 x 1,035.

= 35 770 kr.

Förbrukningsinventarier

= 10 000 kr.

Det andra inköpet förbrukas under nästa år.

Företagsförsäkring

= 32 000 kr x [6 mån ÷ 12 mån] + 38 000 kr ÷ [6 mån ÷ 12 mån].

= 32 000 kr ÷ 2 ggr + 38 000 kr ÷ 2 ggr.

= 35 000 kr.

Befarad kundförlust

= kundfordringar x 0,8.

= 300 000 kr x 0,8.

= 240 000 kr exkl. moms.

Den moms som återfås påverkar företagets likviditetsbudget.

Prenumerationer

Förbrukas under 6,5 månader, 16 maj 20x2 - 31 december 20x2.

= 18 000 kr x [6,5 mån ÷ 12 mån].

= 9 750 kr.

Avskrivning

= inventarier ÷ ekonomisk livslängd.

= 400 000 kr ÷ 8 år.

= 50 000 kr.

Valutakursvinst

= € 20 000 x 9,00 kr/€ - € 20 000 x 8,80 kr/€.

= € 20 000 x [9,00 kr/€ - 8,80 kr/€].

= 4 000 kr.

Räntekostnad

= 200 000 kr x [9 mån ÷ 12 mån] x 0,03.

= 4 500 kr.